

חקלאיות וחקלאים יקרים,

בסוף שבוע שעבר ליווה עם ישראל בכאב את השבת גופותיהם של עמירם קופר מקיבוץ ניר עוז וסתר ברוך מקיבוץ בארי, שנשבו ונרצחו במהלך אירועי ה-7 באוקטובר. אנו מרכינים ראש, משתתפים בצער המשפחות, ומחזקים את ידי הכוחות הפועלים להשבת כל החטופים החללים הביתה.

למרות שאנחנו כבר עמוק בתוך עונת הסתיו, העננים עדיין מהססים, והגשם ממאן להגיע. השדות והמשקים ממתינים בציפייה לטיפות הראשונות שיבשרו על שינוי, ואנו ממשיכים לפעול וללוות אתכם בהתמודדות עם האתגרים שבין עונות השנה. להלן עדכונים מרכזיים מהשבוע בענפי החקלאות וההתארגנות הארצית.

- הרפורמה של ענף החלב** – הרפורמה בענף החלב ממשיכה להעסיק אותנו וביום שלישי שעבר 28/10 נשלח [מכתב לנשיא המדינה](#) מדגן יראל, מנכ"ל התאחדות יצרני החלב וממני. במכתב פנינו לנשיא בקריאה דחופה **נגד** הרפורמה המסוכנת של משרד האוצר בענף החלב. הרפורמה המתוכננת, עלולה לחסל מאות רפתות בגבולות ובפריפריה ולצמצם את הייצור המקומי ב-50%, תוך איום על ביטחון המזון וההתיישבות. המכתב מדגיש שדווקא בשנתיים האחרונות הוכיחו הרפתנים עמידה יוצאת דופן, בקורונה ובמלחמה והשיגו השנה שיא של 106% מהביקוש לחלב גולמי. הקריאה החד משמעית שלנו לנשיא: **להציל את ענף החלב - עמוד תווך לביטחון הלאומי ולהתיישבות**. אנו תקווה שאכן הנשיא יסייע במציאת פתרון לסוגיה המורכבת העומדת בפתחנו. במקביל הייתי שותף עם ראשי תנועות ההתיישבות: יו"ר מרכז השלטון האזורי, מזכ"ל תנועת המושבים, מזכ"ל התנועה הקיבוצית, מנכ"ל התאחדות יצרני החלב, ראשי המועצות האזוריות, יו"ר התאחדות האירגונים הכלכליים של הקיבוצים ועוד להקמת **חזית מאבק משותפת** שתפעל כנגד כוונות האוצר. **בהמשך** לפעילות למניעת פגיעה בענף החלב החליט משרד החקלאות וביטחון המזון להוביל מהלך נוסף והמשרד [הגיש](#) ביום חמישי (30.10) הצעת חוק ממשלתית לתיקון חוק תכנון משק החלב. החוק המוצע נועד **להאריך את תוקף תקנות מחיר המטרה** (התקנות הקובעות את המחיר המזערי שעל מחלבה לשלם ליצרן חלב) עד לקביעת מנגנון חדש בצו לפי חוק הפיקוח על המחירים. החוק הקיים קבע שמנגנון מחיר המטרה הנוכחי יסתיים ב-31 בדצמבר 2025, אך מאחר שטרם הושלמה העבודה על תקנות חדשות ועל הצו שיחליפו אותו, המשרד מציע להותיר את התקנות הקיימות של קביעת מחיר המטרה בתוקף עד שיושלם התהליך. המטרה היא **למנוע ואקום רגולטורי** ולשמור על **יציבות וודאות בענף החלב**, עד לגיבוש מנגנון חדש שקובע את עקרונות התמחור על פי חוק הפיקוח, באופן שיבטיח איזון בין האינטרסים של היצרנים, המחלבות והצרכנים. תזכיר החוק פתוח להערות הציבור עד ל-13 בנובמבר בחצות. לאחר סיום תהליך הערות הציבור, נצטרך לרכז מאמץ בהעברת הצעת החוק עד 31.12.2025. אנחנו מודים למנכ"ל המשרד אורן לביא, למשנה למנכ"ל נטלי ברודנר מור, ליו"ר מועצת החלב ומנהל מנהל בטחון המזון יובל ליפקין, למנכ"ל מועצת החלב איציק שניידר ולדגן יראל מנכ"ל התאחדות יצרני החלב על פעילותם הנמרצת והמשותפת בנושא זה.

- עליית מחיר הביצה** - משרד החקלאות וביטחון המזון [הודיע](#) על עדכון במחיר הביצים שבפיקוח, שייכנס לתוקף ב-1 בנובמבר, ויביא לעלייה מתונה של כ-1%, שהם כ-15 אגורות לאריזת תריסר ביצים בגודל L. זהו העדכון הראשון מזה כשנתיים וחצי, והוא נובע משינויים בעלויות הייצור והשיווק. מאז 2023 פועל מנגנון אוטומטי לעדכון מחירים על פי מדד תשומות רבעוני, ללא צורך באישור שרים. העלייה הנוכחית נובעת בעיקר מהתייקרות במקטעי השיווק והקמעונאות (שכר, דלק, אריזה והובלה), שקוזה חלקית בירידה בעלויות הייצור אצל המגדלים (ירידה של 3.3%).

- ישיבה של השדולה החקלאית עם שר החקלאות וביטחון המזון** – ביום רביעי (29/10) התקיימה ישיבה של חברי השדולה החקלאית בכנסת עם שר החקלאות וביטחון המזון ח"כ אבי דיכטר. בישיבה השתתפו: חברי הכנסת: אלון שוסטר, מטי הרבצי צרפתי, רן בן ברק, יעל רון בן משה ואיציק קרויזר. בנוסף לשר השתתפו בישיבה גם המנכ"ל אורן לביא והמשנה למנכ"ל נטלי ברודנר מור. בישיבה עלו הנושאים האקוטים שעל הפרק והמעסיקים את כולנו בימים אלה: **מניעת הרפורמה בענף החלב, מניעת יבוא הפטם והסכם הסחר עם ארצות הברית, הוסכם בין השדולה לבין השר על מספר פעולות שיש לעשות בנושאים אלה** וסוכם שבהקדם תתקיים פגישה נוספת לדיון בנושאים נוספים שעומדים על סדר היום. אני מודה לשר החקלאות וביטחון המזון ח"כ אבי דיכטר על תמיכתו בחיזוק הייצור המקומי ובמניעת פעולות שיפגעו בו וכן לחברי השדולה על שיתוף הפעולה המסור למען החקלאות והחקלאים.
 - ישיבה בנושא עתיד ענף הנשירים** – ביום שני שעבר (27/10) התקיימה ישיבה במועצת הצמחים בנושא עתיד ענף הנשירים. הטריגר לישיבה היה שנת הבצורת הקשה והרצון לנסות ולקדם שינויים בענף, בטרם תתרגש עלינו רפורמה או מהלך, שעשוי לשנות את פני הענף. בישיבה נכחו מ"מ מנכ"ל מועצת הצמחים, עזרא בכר ומנהלי ענף הפירות, ארגון מגדלי הפירות, מגדלים, משרד החקלאות וביטחון המזון, מכון יסודות אילנה דרור ואני. **בישיבה חשבנו על מהלכים שעשויים לסייע להגדיל את הפיריון בענף הנשירים בפרט והמטעים בכלל**. העלנו רעיונות כמו גיבוש תכנית חומש, איסוף נתונים שיסייע בהכנת תכנית מבוססת ויסודית. בסיום הישיבה הוחלט להמשיך ולשבת בצוות מצומצם ולגבש הצעות ורעיונות.
 - מפגש ועדות חקלאיות בעמק חפר** – ביום שני שעבר (27/10) השתתפתי במפגש ועדות חקלאיות בעמק חפר. תודה להילה אקרמן (מנהלת אגף חקלאות וסביבה במרכז השלטון האזורי) על ארגון המפגש. המפגשים הללו מהווים פלטפורמה חשובה ומעניינת להפרייה ההדדית. בדברי בפני משתתפי המפגש הדגשתי את האתגרים שעומדים בפני החקלאות בימים אלה ואת החשיבות של הוועדות החקלאיות והפעילות יחד של כלל המגזר החקלאי, לחיזוק וצמיחה של הייצור החקלאי המקומי.
 - ישיבה בנושא ביטוח ההכנסה לענף הגד"ש** - ביום ראשון שעבר (26/10) התקיימה ישיבה דחופה אצל מנכ"ל משרד החקלאות וביטחון המזון, בנושא משבר ביטוח ההכנסה לחיטה, שיבולת שועל ושעורה (גידולי בעל), המהווה רשת ביטחון קריטית לשמירת שטחי המדינה. בישיבה נכחו המנכ"ל אורן לביא, ראש המטה שלו, ד"ר צבי אבני, יועץ המנכ"ל לביא מלמן, נציגי משרד החקלאות בקנט, ד"ר מיכל לוי, משה אחרק, וד"ר מועמר חאג' יחיא הממונה על הביטוח במשרד. בנוסף נכחו גם שמוליק תורג'מן מנכ"ל קנ"ט, דייוויד לוי מנכ"ל ארגון עובדי הפלחה, אילנה דרור ואני.
- הביטוח, הוקם בשנת 2009 במסגרת סיכום בין משרד החקלאות למשרד האוצר שבו נקבע שמימון הביטוח יהיה 60% מדינה ו-40% מגדלים. במהלך השנים הצטברה בביטוח יתרה בלתי מנוצלת, שהובילה את משרד האוצר להפסיק את התשלום משנת 2020, בהנחה שהעתודה מספיקה. אולם, דווקא בשנתיים האחרונות, לאור הבצורת הקשה ביותר, עם היבולים הנמוכים ביותר בהיסטוריה, נדרשים פיצויים חסרי תקדים וקופת הביטוח חסרה כ-17 מיליון ₪ לפיצוי המגדלים על עונת 24/25 שהסתיימה מזמן. המגדלים הזהירו בישיבה שללא הביטוח יתכן ויהיו מגדלים שלא יזרעו את שטחי הפלחה בעונת 25/26, דבר שעלול לסכן את מלאי החירום של גרעינים והמזון הגס לרפתות. בנוסף, 52% משטחי המדינה (שטחי הפלחה) שנמצאים בפריפריה ובגבולות יהיו מוברים דבר שעלול לגרום לגופים עוינים לפלוש לשטחים אלה. המגדלים ביקשו לקדם את הנושא בדחיפות, שכן עונת הזריעה מתקיימת **עכשיו ממש** ומדובר בסכום יחסית קטן שיפתור בעיה ענקית של ביטחון מזון וריבונות. נציג משרד האוצר, אוראל פיין, הודה בחשיבות העניין וביקש משר החקלאות לפנות שוב לשר האוצר. ואכן אמורה להיות פגישה בין שר החקלאות וביטחון המזון לשר האוצר על מגוון נושאים ובהם גם נושא זה. אנו מחכים לעדכון.

● **כנס הנהגות של תנועת המושבים** – תנועת המושבים קיימה השבוע את הכנס ה-11 להנהגות המושבים. היה כנס מוצלח מאוד עם השתתפות רבה. בכנס השתתפו נשיא המדינה יצחק הרצוג, שר החקלאות וביטחון המזון ח"כ אבי דיכטר, מנכ"ל המשרד אורן לביא, ומנהל מינהל בטחון המזון יובל ליפקין, חברי השדולה החקלאית: ח"כ אלון שוסטר, רם בן ברק, יצחק קרויזר, מטי הרכבי צרפתי, מנהלי מועצות ייצור, ראשי מועצות, הנהגה החקלאית וראשי ארגוני מגדלים. בכנס התקיימו פאנלים מקצועיים רבים ומעניינים במגוון של נושאים. אני השתתפתי בכנס בפאנל בנושא "חקלאות וביטחון מזון", שם **צינתי**: "שכדי לחזק את הייצור המקומי יש לעודד את החקלאים להשקיע, לשלב טכנולוגיות חדשות ולהקטין עלויות. החקלאים אינם קובעים את המחיר לצרכן. הפער נשאר אצל המשווקים והיבואנים". **בנאומו של השר דיכטר בפני משתתפי הכנס ציין השר נתון חשוב שקיימת ירידה משמעותית ביבוא של תוצרת חקלאית משנת 2022 ועד שנת 2025 דבר שאולי מצביע על שינוי מגמה ביצור המקומי - מסטגנציה לגידול בתפוקה**. אני מודה ליו"ר התאחדות חקלאי ישראל, עמית יפרח, על הזכות להיות חלק מהכנס וישר כח גדול לצוות תנועת המושבים על כנס מוצלח!

● **תיקון 31 לחוק המים** - בהתאם לתיקון 31 לחוק המים, נשלחו במהלך השבוע האחרון **במייל** מכתבים לחקלאים. המכתבים נשלחו לאותם מגדלים שהם בעלי צריכה של **מעל 250 אלף מ"ק** בשנה. שימו לב שהמכתב הגיע מרשות המים. במכתב מצויין שיעור המים הנחותים (קולחין, מליחים ושפד"ן) הצפוי להיקבע לקראת מועד קביעת התעריפים עד לשנת 2028. החקלאים שקיבלו את המייל צריכים להגיב **עד היום** – **יום הראשון 2/11** במידה ואתם מעוניינים להגיע פיזית לפגישה עם אנשי רשות המים וגורמי המקצוע. ניתן להגיב גם לגבי כמויות המים הקיימות ולהתייחס לפוטנציאל ניצול הקולחין הקיים בהתאם לתוכניות ספק המים עד לשנת 2028. **תשובתכם חשובה מאוד** ותהיה לה השפעה על תעריף המים **החל משנת 2026**. חקלאים שההקצאה שלכם עומדת על פחות מ-250 אלף מ"ק בשנת 2024, תעריף המים יעמוד על תעריף ממוצע משוקלל. במידה ויש לכם שאלות או הערות אתם יכולים להעביר בכתב לאילנה דרור elana@iff.co.il. לדעתנו יחד עם הגורמים השותפים, הזמן שניתן לחקלאים להתייחס לקביעת כמויות המים הוא קצר מידי ולא מאפשר התייחסות רצינית לנושא זה. בנוסף להערכתנו קיימות לא מעט בעיות שיש לטפל בהן לפני היישום של התיקון לחוק בנוגע לקביעת מחיר המים השפירים לחקלאות לשנת 2026, בהתאם לתיקון 31 לחוק המים. אנחנו פועלים בשיתוף פעולה מלא עם מים לישראל ועם משרד החקלאות וביטחון המזון לפתרון הבעיות.

● **דיון בוועדה חיצוק ופיתוח הנגב והגליל** – הוועדה לחיזוק ופיתוח הנגב והגליל, בראשות ח"כ עודד פורר, קיימה ביום שני שעבר (27/10) דיון מעקב בנושא שיקום הצפון וישובי חבל תקומה בדרום. בדיון נחשף עיכוב משמעותי בהעברת כספי השיקום, בעיקר בשל ויכוחים בין משרד האוצר לוועדת הכספים. ראשי רשויות התריעו כי קבלנים הפסיקו לעבוד בשל היעדר תקציב. מהנתונים עלה כי רק חלק קטן מתקציבי השיקום הועבר בפועל: מתוך 12 מיליארד ₪ שיועדו לשיקום הצפון, יותר ממחצית טרם הגיע לשטח. באוצר טענו כי הם פועלים לקידום ההעברות, אך חסרים גורמים מאשרים, ומשרדי הממשלה מתעכבים בהעברת נתונים. בחבל תקומה דווח כי מעל 90% מהתושבים חזרו לבתיהם, וחלק מהיישובים בדרום צפויים לשוב בהמשך השנה. מנהל תקומה, אביעד פרידמן, ציין תקציב שנתי של 4 מיליארד ₪ לשיקום ופיתוח האזור, אבל התריע מפני שני אתגרים עיקריים: עיכובים משמעותיים בפיצוי החקלאים מול מס רכוש וצורך בהקלות בקרקעות לבני המקום כדי לעודד חזרה וצמיחה דמוגרפית. בנוסף, הוועדה תיזום דיונים ייעודיים בנושא פיצויי החקלאים ובהסדרת הקרקעות, ותעקוב אחר העברת תקציבי השיקום לצפון ולדרום.

- **תכנית לקידום החקלאות האורגנית בישראל** – משרד החקלאות וביטחון המזון השיק לראשונה תוכנית אסטרטגית לקידום החקלאות האורגנית בישראל, כחלק מהתוכנית הלאומית לביטחון מזון. התוכנית, שנכתבה בשיתוף הארגון לחקלאות אורגנית בישראל "טוב השדה" בראשותה של דנה יוסקוביץ', מציבה יעד להרחבת היקף השטחים האורגניים מ-1.15% כיום ל-10% עד שנת 2035, ותכלול תמיכה בחקלאים בתקופת ההסבה, הקלה בדרישות הבירוקרטיות, עידוד מחקר והקמת חוות הדגמה. בנוסף, היא שמה דגש על הסברה לציבור והטמעת מזון אורגני במוסדות ציבוריים, לצד חיזוק הפיקוח והאכיפה למניעת הונאה בשיווק תוצרת אורגנית. כיום יש בישראל כ-44 אלף דונם של חקלאות אורגנית וכ-686 עוסקים בתחום. **כל הכבוד לדנה על היוזמה והנחישות! ותודה לנטלי ברודנר מור המשנה למנכ"ל משרד החקלאות וביטחון המזון על קידום נושא חשוב יחד עם כל הצוותים המקצועיים.**

קורסים, ימי עיון וישיבות בכנסת שיתקיימו בתקופה הקרובה:

- **תערוכת אגרומשוב ה-34** - תערוכת אגרו משוב ה-34 תתקיים בחודש דצמבר (8-9) באופקים. לפרטים נוספים והרשמה ניתן להיכנס לקישור [פה](#).
- **יום הקרקע העולמי** – לקראת יום הקרקע העולמי, משרד החקלאות וביטחון המזון מארגן כנס בנושא "קרקע בריאה לתושבים בריאים". הכנס יתקיים בצפון ביום רביעי ה-3 בדצמבר. **פרטים נוספים יפורסמו בהמשך.**
- **כנס יצואני תוצרת חקלאית** - ביום חמישי הקרוב (6/11) יערך כנס יצואני תוצרת חקלאית במשרד החקלאות בבית דגן. בתוכנית: הצגת פעילות אגף סחר חוץ ודרכי הסיוע ליצואנים, הצגת נושא הסכמי סחר והערכת סיכונים הגנת הצומח בייצוא, בטחון מזון והקשר לייצוא, שיח משותף על כלי תמיכה נוספים נחוצים. לפרטים נוספים והרשמה ניתן להיכנס [פה](#).
- **הכנס השנתי בנושא אגרו סולרי** – כנס ארצי לבעלי תפקידים ושטחי חקלאות בקיבוצים ובמושבים יתקיים ביום שני 24/11. בין הנושאים שידונו בהם בכנס: רגולציה (היבטי רמ"י / משרד החקלאות, הסדרות ועידכונים, תב"ע לאגרו סולארי קרקעי / נחלות חסמים ופיתוח רשת החשמל, חקלאות מתקדמת - הצגת מחקר ותוצאות והשפעות הסולארי על הגידולים). בפן המסחרי (מתקנים דו שימושיים, סולארי על חממות וגגות בחקלאות, שילוב מתקני אגירה בחקלאות, טכנולוגיות חדשות בתחום, הסכמי אופציה – דגשים ו-גדרות סולאריים לבטחון הישובים) לפרטים נוספים והרשמה ניתן להיכנס [פה](#).
- **קורסים של ארגון עובדי הפלחה** – ארגון עובדי הפלחה יצא עם סדרה של קורסים. ניתן להירשם ולקבל פרטים נוספים אצל אורטל קרן בטלפון 050-599-1999 או במייל - sec@falcha.co.il.
- **קורס השקיה**. הקורס יתקיים באזור בית שאן ויהיו לו 7 מפגשים. פתיחה 1/12/25.
- **קורס חשמל ומיזוג אוויר בטרקטורים**. הקורס יתקיים במכללת רופין ויהיו לו 7 מפגשים. פתיחה 7/12/2025.
- **קורס ניהול מחסנים ורכש לחקלאים** - הקורס יתקיים במשקי הנגב ויהיו לו 4 מפגשים. פתיחה 3/12/2025.
- **קורס הנהלת חשבונות ומערכות מידע בחקלאות** - הקורס יתקיים ביחידה ללימודי חוץ באשקלון ויהיו לו 4 מפגשים. מועד הפתיחה 9/12/25.

נאחל מכאן החלמה מהירה לפצועים בגוף ובנפש, ונחזק את הקהילות וכלל אזרחי ישראל בעורף. ואנו כמובן ממשיכים לקוות ולצפות לראות את 11 החטופים החללים חוזרים לקבר ישראל. אני מאחל לכלל חיילי צה"ל בכל מקום שבו נמצאים, שיעשו חייל ויחזרו הבייתה בשלום.

אורי דורמן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

העתק: עמית יפרח - יו"ר התאחדות חקלאי ישראל

